

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Szalonnásem ve věci

žalobce:

M. M., nar. X,
bytem X,
*zastoupený JUDr. Michalem Krýslem, advokátem,
se sídlem náměstí Republiky 204/30, 301 00 Plzeň,*

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí,
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161310-914,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161310-914, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč, a to k rukám zástupce žalobce JUDr. Michala Krýsla, advokáta.

Odůvodnění:

Předmět řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

1. Žalobce brojí proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161310-914 (dále též jen: „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo coby opožděné zamítnuto podle § 92 odst. 1 správního řádu jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR-krajské pobočky v Plzni (dále též jen: „*úřad práce*“) ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA. Jím byla zamítnuta jeho žádost o dávku příspěvku na živobytí podaná dne 31. 1. 2022.
2. Podstatu věci tvoří přezkum důvodů, pro který nebylo žalobci prominuto zmeškání úkonu spočívajícího právě v odvolání proti citovanému rozhodnutí úřadu práce (stalo se tak nejprve usnesením úřadu práce ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600, a následně rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161156-914. Žalobce tvrdil, že mu ve včasném podání odvolání bránily zdravotní potíže. Správní orgány však dospěly k závěru, že se nejednalo o potíže takového druhu a intenzity, které by žalobci bránily ve včasném podání odvolání. Současně žalobce namítá, že správní orgány ve věci opomněly rozhodnout o žádosti o určení neplatnosti doručení rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, kterou podal současně s žádostí o prominutí zmeškání úkonu.

Obsah žaloby

3. Žalobce v žalobě uvedl, že usnesením úřadu práce ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600, o neprominutí zmeškání úkonu – odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, nebylo vůbec rozhodnuto o jeho žádosti o určení neplatnosti doručení odvoláním napadeného rozhodnutí. Úřad práce se vůbec nevypořádal s hlavním důvodem jeho žádosti, a to s lékařskými zprávami, které prokazují jeho indispozici v dané době. Kdyby se jimi zabýval, nemohl by takto nezákonně postupovat a přerušil by řízení na žalobcovu žádost, a to až do konce jeho zdravotní indispozice, nebo by alespoň netvrdil, že byl schopen správního řízení po celou dobu, nebo alespoň dříve než od začátku května 2022. Učinil tak v rozporu s lékařskou zprávou neurologa ze dne 23. 3. 2022, ve které je uvedeno, že je žalobce schopen od začátku května a nikoli dříve.
4. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vůbec nevypořádal s některou argumentací žalobcem uvedenou v odvolání, a dokonce přidal ničím nepodložené a lékařským zprávám odporující tvrzení, že se lékařské zprávy z roku 2021 vztahují pouze na období před podáním žádosti a z neurologického nálezu nevyplývá, že žalobce nemá přiměřené duševní schopnosti.

Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření nejdříve rekapituloval procesní průběh věci. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce dne 31. 1. 2022 doručil úřadu práce žádost o příspěvek na živobytí. Žalobce byl výzvou ze dne 1. 2. 2022 vyzván k doložení rozhodných skutečností pro posouzení nároku na dávku a její výši, k tomu mu byla stanovena 8denní lhůta ode dne oznámení této výzvy. Žalobce dne 10. 2. 2022 doručil úřadu práce žádost o přerušení řízení z důvodů psychických i fyzických. Úřad práce usnesením ze dne 28. 2. 2022, č. j. 19392/2022/PPA, žalobci vyhověl a řízení přerušil do 31. 3. 2022. Žalobce byl zároveň výzvou vyrozuměn, že je povinen do uvedeného data doložit podklady nezbytné pro posouzení nároku na dávku. Následně úřad práce rozhodnutím ze dne 4. 4. 2022, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

62163/2022/PPS, rozhodl o zamítnutí žádosti o příspěvek na živobytí z důvodu nesplnění povinnosti v dané lhůtě. Ve spisu úřadu práce je založen protokol o nahlížení do spisu ze dne 8. 4. 2022 a protokol z ústního jednání ze dne 11. 5. 2022.

6. Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 3. 2024, č. j. 77 A 40/2022-117, byla úřadu práce uložena povinnost, v případě, pokud se žalobce dostaví do dvou týdnů od právní moci tohoto rozsudku, řádně do protokolu sepsat žalobcem ústně činěná podání, a to žádost o určení neplatnosti doručení rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, žádost o prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, a odvolání proto rozhodnutí dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, a postupovat tak, jako by podání byla učiněna dne 11. 5. 2022.
7. Žalobce se dostavil dne 16. 5. 2024 na úřad práce a požádal o prominutí zmeškaného úkonu podání odvolání do rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, a neúčinnost jeho doručení. Jako vážné důvody zmeškání uvedl žalobce zdravotní důvody a odkázal na doložené zprávy ze dne 19. 4. 2022. Sdělil, že podle zprávy z neurologie ze dne 23. 3. 2022 byl indisponován do začátku května 2022. Žalobce tímto úkonem zároveň podal odvolání do uvedeného rozhodnutí.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že byla žalobcem splněna lhůta stanovená soudem pro žádost o prominutí zmeškání úkonu podání odvolání a zároveň podal odvolání. Po přezkoumání usnesení došel k závěru, že úřad práce rozhodl v souladu se správním řádem neprominout zmeškání úkonu, neboť žalobce neprokázal, že překážkou byla dočasná nepřítomnost nebo jiné závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění. Žalobce měl možnost doložit požadované rozhodné skutečnosti a podat odvolání v zákonné lhůtě. Doložené lékařské zprávy se vztahují k období před podáním žádosti a z neurologického nálezu ze dne 23. 3. 2022 nevyplyvá, že žalobce není schopen chůze, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat, nemá přiměřené duševní kompetence, není schopen vytvářet rukou psanou zprávu či používat běžné komunikační prostředky. Nedoložil potvrzení o pracovní neschopnosti či zprávu z hospitalizace.
9. Rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, obsahuje poučení, dle něž se lze proti tomuto rozhodnutí odvolat ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení podat odvolání. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 6. 4. 2022, patnáctidenní lhůta začala plynout 7. 4. 2022, posledním dnem pro odvolání byl den 22. 4. 2022. V návaznosti na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 3. 2024, č. j. 77 A 40/2022-117, bylo podání učiněno ústně do protokolu dne 11. 5. 2022.
10. Žalovaná odvolání zamítla, neboť bylo podáno po zákonem stanovené odvolací lhůtě a podle pravomocného usnesení úřadu práce ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600, nebylo prominuto zmeškání úkonu spočívajícího v podání odvolání.

Jednání ve věci

11. Soud ve věci konal dne 18. 12. 2024 jednání. Zúčastnil se ho žalobce a jeho zástupce, advokát JUDr. Michal Krýsl. Žalovaný se z jednání telefonicky před jeho zahájením omluvil s odkazem na onemocnění, které jeho pověřenému zástupci v účasti na poslední chvíli zabránilo. Vyslovil souhlas s jednáním soudu bez jeho přítomnosti. Soud tedy jednal bez přítomnosti žalovaného v souladu s § 49 odst. 3 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

12. Zástupce žalobce shrnul podstatu žalobní argumentace. Žalobce má za to, že správní orgány přehlédly některé listiny týkající se jeho zdravotního stavu, resp. z nich vyvozovaly nesprávné závěry, ba si dokonce dovolily přezkoumávat jeho zdravotní potíže, což jim nepřísluší.
13. K důkazu žalobce navrhl provedení všech lékařských zpráv, které zakládal do správního spisu. Soud tento důkazní návrh zamítl, neboť obsahem správního spisu se v soudním řízení správním důkaz neprovádí.
14. Soud předložil žalobci a jeho zástupci výpis hesla „aptus“ z Velkého lékařského slovníku on-line. V něm se uvádí, že aptus znamená „schopný, práce schopný“. Na základě toho se v průběhu jednání rozvinula diskuze o tom, jak vykládat závěr neurologa MUDr. V. M. ze dne 23. 3. 2022, podle něhož je žalobcův neurologický nález a orientační kognitivní v mezích normy, žalobce je z hlediska neurologa „*schopen normálního fungování a aptus od začátku května 2022.*“ Soud totiž seznámil žalobce a jeho zástupce se svým předběžným názorem, že tento závěr nutno hodnotit tak, že se vztahuje k žalobcově práce schopnosti, přičemž ovšem práce neschopnost sama o sobě nutně neimplikuje splnění podmínek pro prominutí zmeškání úkonu. Žalobce sdělil, že byl do května 2022 nezpůsobilý k právnímu jednání. Skutečnost, že sám sdělil MUDr. M., že již v březnu 2022 normálně řídí automobil a řeší exekuce, vysvětlil tak, že exekuce samozřejmě řešil, protože kdyby tak neučinil, dopadl by špatně. Řešil je však z klidu domova prostřednictvím pošty. Byl sice schopen se 8. 4. 2022 dostavit na úřad práce, aby tam řešil i situaci nastolenou rozhodnutím ze dne 4. 4. 2022, jež mu bylo do vlastních rukou doručeno dne 6. 4. 2022, ale úřednice se k němu chovala obdobně jako dne 11. 5. 2022, přičemž její tehdejší jednání vedlo k vyhovění zásahové žalobě ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 77 A 40/2022. Zástupce žalobce pak shrnul, že lékařská zpráva MUDr. M. jistým způsobem navazuje na předchozí lékařské zprávy žalobce, přičemž až počátek května je třeba hodnotit jako dobu, kdy již žalobce byl plně schopen (proto „aptus“) zhostit se svých povinností.

Posouzení věci

15. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobcova zástupce, který v podání ze dne 20. 11. 2024 vyslovil svou domněnku, podle níž by v této věci měl rozhodovat specializovaný senát spíše než specializovaný samosoudce.
16. Tuto námitku soud nepovažuje za důvodnou.
17. Podle § 31 odst. 1 s. ř. s.: „*Krajský soud ve věcech správního soudnictví, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců.*“ Dle druhého odstavce téhož ustanovení: „*Ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, uchazečů o zaměstnání a jejich podpory v nezaměstnanosti a podpory při requalifikaci podle předpisů o zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory, dávek pěstounské péče, ve věcech přestupků, za které zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je nejvýše 100 000 Kč, mezinárodní ochrany, neudělení krátkodobého víza, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, žádosti o vydání oprávnění k pobytu, prodloužení a zrušení doby jeho platnosti, ukončení*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

přechodného pobytu rodinného příslušníka a přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, jakož i v dalších věcech, v nichž tak stanoví zvláštní zákon, rozhoduje specializovaný samosoudce.“

18. Z citovaných ustanovení s. ř. s. je zřejmé, že rozhodující pro řešení otázky, zda má v dané věci rozhodovat specializovaný senát nebo specializovaný samosoudce, je její zahrnutí do výčtu obsaženého v § 31 odst. 2 s. ř. s.
19. Připomenout lze, že podaná žaloba směřuje proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA. Jím byla zamítnuta žalobcova žádost o dávku příspěvku na živobytí. Příspěvek na živobytí je vedle doplatku na bydlení a mimořádné okamžité pomoci dávkou v hmotné nouzi ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Právní mocí žalobou napadeného rozhodnutí bylo skončeno správní řízení o žalobcově žádosti o tuto dávku hmotné nouze.
20. Jak plyne ze shora citovaného § 31 odst. 2 s. ř. s., ve věcech pomoci v hmotné nouzi rozhoduje krajský soud v obsazení specializovaným samosoudcem. Proto i v této věci rozhoduje specializovaný samosoudce. Žalobcův zástupce se tedy mylí, když „důvodně“ namítá, že by v ní měl rozhodovat specializovaný senát.
21. Na tomto závěru pak nic nemění ani poukaz žalobcova zástupce na obsazení krajského soudu v související věci projednávané pod sp. zn. 77 A 40/2022. V odkazované věci se totiž jednalo o projednání žalobcovy žaloby proti nezákonnému zásahu žalovaného úřadu práce (konkrétně šlo o žalobcem tvrzené zásahy žalovaného spočívající v procesním postupu žalovaného právě ve věci žalobcovy žádosti o dávku příspěvku na živobytí; žaloba byla nakonec rozsudkem ze dne 20. 3. 2024, č. j. 77 A 40/2022-117, shledána částečně důvodnou). V této souvislosti lze přitom odkázat na dlouhodobě ustálenou judikaturu NSS, podle níž je třeba ustanovení § 31 odst. 2 s. ř. s. interpretovat jako výjimku z obecného pravidla, dle něhož ve věcech správního soudnictví jedná zásadně specializovaný senát. Coby takovou je ji proto nutno vykládat restriktivně, a to tak, že dopadá jen na řízení ve věcech žalob proti rozhodnutí správního orgánu (za všechny srov. rozsudek NSS ze dne 28. 12. 2011, č. j. 7 Ans 9/2011-106). Jelikož v nynější věci je projednávána právě žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, ale žalobcem odkazovaná věc sp. zn. 77 A 40/2022 se týkala žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu, na kterou se výjimka obsažená v § 31 odst. 2 s. ř. s. nevztahuje, není překvapivé, že soud v obou věcech jednal v odlišném složení.
22. Dále se soud meritorně zabýval podanou žalobou. První žalobní bod namítá nesprávné právní posouzení věci. To žalobce spatřuje v nesprávném vyhodnocení svého odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, jímž byla zamítnuta jeho žádost o dávku příspěvku na živobytí, coby opožděného. Fakticky však žalobce svou argumentací napadá posouzení své žádosti o prominutí zmeškání úkonu v podobě odvolání proti uvedenému rozhodnutí úřadu práce. Žalobcova žádost o prominutí zmeškání odvolání byla zamítnuta usnesením úřadu práce ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600. Odvolání, jímž proti tomuto usnesení žalobce brojil, bylo zamítnuto a citované usnesení potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161156-914.
23. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

24. Dne 31. 1. 2022 podal žalobce žádost o dávku příspěvku na živobytí. Výzvou ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1054/2022/PPA, byl žalobce vyzván, aby do osmi dnů doložil rozhodné skutečnosti pro posouzení nároku na dávku s tím, že pokud tak neučiní, může být dávka nepřiznána. Tato výzva byla žalobci doručena dne 2. 2. 2022. Žalobce dne 7. 2. 2022 předložil úřadu práce prohlášení o svém bydlišti a rozsudek stanovící mu vyživovací povinnost. Dne 10. 2. 2022 žalobce požádal úřad práce, aby přerušil probíhající řízení o jeho žádosti, a to z důvodů psychických i fyzických, přičemž odkázal na přílohy tohoto podání, v němž měly být „základy mých zdravotních potíží“. Žalobce uvedl, že o pokračování či skončení všech řízení zažádá, až se zlepší jeho stav, nebo až se zlepší jeho finanční situace. Přílohou tohoto podání však byl jen vyplněný tiskopis souhlasu s předáváním rodného čísla České poště. Usnesením ze dne 28. 2. 2022, č. j. 19392/2022/PPA, přerušil úřad práce řízení do 31. 3. 2022 s tím, že mu tak prodloužil dobu předložení podkladů nezbytných pro posouzení jeho žádosti o 49 dní. Současně žalobce upozornil, že nebudou-li předmětné poklady úřadu práce předloženy do 31. 3. 2022, bude jeho žádost o dávku zamítnuta; ve stejné lhůtě měl žalobce úřadu práce předložit také podklady, kterými prokáže, že není ze zdravotních důvodů schopen požadované podklady předložit. Usnesení bylo žalobci doručeno dne 3. 3. 2022. Vyrozměním ze dne 4. 4. 2022, č. j. UP/11739/2022/HN, sdělil úřad práce žalobci, že se pokračuje v řízení o jeho žádosti.
25. Rozhodnutím ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, byla žalobcova žádost o dávku příspěvku na živobytí zamítnuta. Důvodem zamítnutí bylo nepředložení nezbytných podkladů pro posouzení nároku na žádanou dávku. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 6. 4. 2022.
26. Dne 8. 4. 2022 se žalobce dostavil na úřad práce a nahlédl do spisu. Žalobce se na úřad práce dostavil následně ještě 11. 5. 2022 a průběh jednání byl zachycen v protokolu. Podle něj žalobce žádá o neúčinnost doručení všech písemností od data podání žádosti o dávku příspěvku na živobytí, a to s ohledem na svůj zdravotní stav s tím, že dne 19. 4. 2022 vhodil příslušné lékařské zprávy do schránky úřadu práce. Domáhal se prominutí zmeškání úkonu a vrácení řízení ve věci na začátek. Oprávněnou úřední osobou mu bylo doporučeno podat písemně odvolání proti rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022.
27. Průběh ústního jednání (spíše se však jednalo o úkon, při kterém dochází ke styku s účastníkem řízení, neboť ústní jednání ve smyslu § 49 správního řádu nařizuje správní orgán, což se v posuzované věci nestalo, naopak, byl to žalobce, kdo ono jednání inicioval) konaného dne 11. 5. 2022 se stal předmětem soudního přezkumu na základě žalobcem podané zásahové žaloby ve věci vedené pod sp. zn. 77 A 40/2022. Po proběhlém řízení Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 20. 3. 2024, č. j. 77 A 40/2022-117, rozhodl, že zásah spočívající v tom, že úřad práce neumožnil žalobci dne 11. 5. 2022 podat ústně do protokolu žádost o určení neplatnosti doručení rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, žádost o prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání proti tomuto rozhodnutí a odvolání proti němu, byl nezákonný. Současně soud úřadu práce uložil, aby řádně do protokolu sepsal se žalobcem ústně učiněná podání, tedy mj. právě i žádost o prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, a odvolání proti tomuto rozhodnutí a postupovat tak, jako by tato podání byla učiněna dne 11. 5. 2022, a to tehdy, pokud se žalobce za tím účelem na úřad práce dostaví ve lhůtě dvou týdnů od právní moci tohoto rozsudku. Stran ostatních žalobcem tvrzených nezákonných zásahů soud žalobu odmítl. Soud totiž z provedeného

dokazování zjistil, že žalobce během jednání (úkonu) dne 11. 5. 2022 projevil vůli podat odvolání proti rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022 odvolání, což ale oprávněná úřední osoba odmítla s tím, že odvolání by žalobce musel podat na Ministerstvu práce a sociálních věcí, případně ho podat písemně na podatelnu úřadu práce. Sepsaný protokol tedy nekorespondoval s faktickým průběhem jednání.

28. Z protokolu o ústním jednání ze dne 16. 5. 2024 plyne, že se žalobce dostavil na pracoviště úřadu práce. V rámci jednání předložil podklady pro vydání rozhodnutí, které chtěl doložit k odvolání. Současně podal odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PA, kterým byla zamítnuta jeho žádost o dávku příspěvku na živobytí. V souvislosti se svou žádostí o prominutí zmeškání úkonu ze zdravotních důvodů poukázal žalobce na lékařské zprávy, které předložil úřadu práce dne 19. 4. 2022, zejména na zprávu neurologa ze dne 23. 3. 2022, podle které byl indisponován do začátku května 2022, protože nebyl schopen podklady, k jejich předložení byl vyzván, doložit ve lhůtě stanovené v usnesení o přerušení řízení ze dne 28. 2. 2022 (tj. do 31. 3. 2022). Vedle toho žalobce požádal o vyslovení neúčinnosti doručení rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022. V protokolu je mj. uvedeno: „Dne 16. 5. 2024 se dostavil výše jmenovaný [pozn. soudu: žalobce], aby v souladu s Rozsudkem KS v Plzni č. j. 77 A 40/2022 ze dne 20. 3. 2024 podle ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen správní řád) a v návaznosti na ustanovení § 24 odst. 2 správního řádu učinil ústní podání do protokolu – žádost o prominutí zmeškání úkonu podání odvolání do Rozhodnutí zdejšího úřadu č. j. 62163/2022/PPA a neúčinnost jeho doručení.“
29. Usnesením ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600, rozhodl úřad práce, že žalobci nepromijí zmeškání úkonu spočívajícího v podání odvolání proti rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA. Důvody tohoto rozhodnutí shrnul úřad práce v odůvodnění citovaného usnesení následovně: „Po prostudování spisové dokumentace tak správní orgán došel k závěru, že v celém průběhu řízení, kdy účastník činil samostatně právní úkony, se správním orgánem osobně jednal i v době, kdy běžela lhůta pro podání odvolání, mu tato lhůta marně uplynula, aniž by účastník řízení jakkoli namítl nespokojenost s vydaným rozhodnutím. Správní orgán tedy seznal podání žádosti o prominutí zmeškaného úkonu jako neospravedlnitelně opožděnou snahu o podání odvolání a zdravotní důvody uváděné účastníkem řízení neshledal jako omluvitelný důvod.“
30. Uvedené usnesení napadl žalobce odvoláním dne 25. 6. 2024. Rozhodnutím ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161156-914, však žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí žalobcovu odvolání zamítlo a usnesení úřadu práce potvrdilo. Konstatovalo přitom, že na základě právního názoru soudu (ve věci sp. zn. 77 A 40/2022, pozn. soudu) byla ve věci splněna subjektivní lhůta, žalobce požádal o prominutí zmeškání úkonu podání odvolání a neúčinnost jeho doručení a zároveň podal samotné odvolání. Po přezkoumání odvoláním napadeného usnesení však žalovaný dospěl k závěru, že úřad práce správně rozhodl o neprominutí zmeškání úkonu, protože žalobce neprokázal, že by překážkou byla dočasná nepřítomnost nebo jiné závažné důvody ve smyslu § 24 odst. 2 správního řádu, které nastaly bez jeho zavinění. Lhůta pro podání odvolání počala plynout dne 7. 4. 2022 a dne 22. 4. 2022 nabylo rozhodnutí o zamítnutí žádosti o dávku příspěvku na živobytí právní moci. Žalobce měl možnost od 2. 2. 2022 (doručení písemné výzvy) do 31. 3. 2022 (přerušení řízení na nezbytně nutnou dobu) doložit požadované rozhodné skutečnosti a v období od 6. 4. 2022 do 21. 4. 2022 podat odvolání v řádné lhůtě. Žalobcem doložené lékařské zprávy se týkají období roku 2021 a neurologický nález z 23. 3. 2022 neprokazuje,

že žalobce by nebyl schopen chůze, orientace v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat, že nemá přiměřené duševní kompetence, není schopen vytvářet rukou psané zprávy či používat běžné komunikační prostředky. Za rozhodné období nebylo předloženo potvrzení o pracovní neschopnosti či zpráva z hospitalizace. Kromě toho mohl žalobce využít institutu zastupování podle správního řádu. Zastoupení na základě plné moci je fakultativním zastoupením, tj. je na účastníku řízení, zda si zmocněnce zvolí či nikoli.

31. Napadeným rozhodnutím, žalovaný podle § 92 odst. 1 správního řádu coby opožděné zamítl žalobcovo odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, kterým byla zamítnuta jeho žádost o dávku příspěvku na živobytí. Citované rozhodnutí je odůvodněno tím, že žalobci nebylo prominuto zmeškání podání odvolání, protože žalovanému nezbylo, než je coby opožděné zamítnout.
32. Nejprve soud předesílá, že žalobce se správně brání žalobou až proti napadenému rozhodnutí, nikoli proti rozhodnutí, kterým mu nebylo prominuto zmeškání úkonu v podobě podání odvolání. Jak totiž plyne z ustálené judikatury NSS, takové rozhodnutí má toliko předběžnou povahu, protože je podle § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. b) s. ř. s. vyloučeno ze soudního přezkumu (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 9 As 88/2007-49, č. 1881/2009 Sb. NSS).
33. Dle § 41 odst. 2 správního řádu: „Požádat o prominutí zmeškání úkonu účastník může do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok.“ Podle čtvrtého odstavce téhož ustanovení pak: „Správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.“ Dle šestého odstavce téhož ustanovení platí: „O prominutí zmeškání úkonu rozhoduje usnesením správní orgán, který v době požádání o prominutí zmeškání úkonu vede řízení. V případě, že správní orgán promine zmeškaný úkon, doplní řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto.“
34. Pro aplikaci institutu prominutí zmeškání úkonu musí být splněny všechny zákonné podmínky. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016–36, shrnul předpoklady prominutí zmeškání úkonu následovně: „předpokladem prominutí zmeškání úkonu je splnění podmínek vyplývajících z § 41 správního řádu. Zaprvé, žádost o prominutí zmeškání úkonu musí účastník řízení podat ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, bránící mu úkon učinit, nejpozději však ve lhůtě jednoho roku ode dne, kdy měl být úkon učiněn. Zadruhé, účastník řízení je povinen spolu s požádáním o prominutí spojit i zmeškaný úkon. Zatřetí, účastník řízení musí prokázat, že překážkou učinění úkonu byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.“
35. Splnění prvních dvou podmínek není mezi účastníky řízení sporné. Žalobce podal žádost o prominutí zmeškání odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022 v zachované subjektivní patnáctidenní i objektivní jednorocní lhůtě, neboť tak učinil 11. 5. 2022, přičemž prokazoval, že jeho zdravotní potíže v podstatě úplně odezněly počátkem května 2022 a dané rozhodnutí mu bylo doručeno 6. 4. 2022. Pokud jde o druhou podmínku, je zřejmé, že i ta byla v posuzované věci splněna, neboť žalobce podal u úřadu práce dne 11. 5. 2022 (ke genezi věci viz výše) jak samotné odvolání, tak i žádost o prominutí zmeškání tohoto úkonu.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

36. Soud se následně zabýval splněním třetí podmínky spočívající v existenci závažných důvodů, které nastaly bez zavinění žalobce a které mu bránily ve včasném podání odvolání. Právě její naplnění je mezi účastníky tohoto řízení sporné.
37. Judikatura NSS se již zabývala výkladem neurčitého právního pojmu „závažné důvody“ ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu. V rozsudku ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015-28, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„závažné důvody, které představují překážku, jež bránila účastníkovi řízení učinit zmeškaný úkon (§ 41 správního řádu), musí být objektivní povahy, přičemž závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu.“* Za „závažné důvody“ lze považovat například velmi vážný zdravotní stav nebo těžkou osobní či rodinnou situaci. Objektivní povaha „závažného důvodu“ vyplývá z toho, že jej účastník neplánoval a nastal bez možnosti jeho ovlivnění účastníkem. „Závažným důvodem“ je tedy skutečnost nahodilá, mimořádná, nikoliv závislá na vůli účastníka. Z judikatury NSS plyne, že se v konkrétním případě může typicky jednat o velmi vážný zdravotní stav či těžkou osobní nebo rodinnou situaci (rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016-36), případně hospitalizaci z důvodu vážného úrazu (rozsudek ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 As 208/2015-48). Naopak lze z rozhodovací praxe kasačního soudu citovat i ty případy, v nichž naopak závažné důvody ve smyslu § 41 správního řádu shledány nebyly. Tak kupříkladu v rozsudku ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, dospěl kasační soud k závěru, že akutní infekce dýchacích cest závažné důvody nekonstituuje, stejně jako distorze hlezna (vymknutý kotník), pokud účastník řízení nespecifikuje povahu a závažnost svého zranění (rozsudek ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 As 192/2020-35). Z judikatury NSS rovněž plyne, že existenci závažného důvodu, o nějž se žádost o prominutí zmeškání úkonu opírá, je povinen prokazovat účastník řízení (rozsudky ze dne 11. 1. 2012, č. j. 2 As 35/2011-54, ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 100/2017-46, či ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Azs 14/2019-17).
38. Z obsahu správního spisu plyne, že žalobce svou žádost o prominutí zmeškání úkonu opíral o lékařské zprávy z roku 2021, resp. o neurologický nález z 3. 3. 2022. Z lékařské zprávy internisty MUDr. Jaromíra Lejčka ze dne 8. 6. 2021 se podává, že žalobce dne 17. 5. 2021 prodělal závažné akutní interní onemocnění, jehož následkem je aktuálně výrazně omezená schopnost k právním úkonům. Ze zprávy neurologa MUDr. V. M. ze dne 21. 7. 2021 plyne, že u žalobce byla stanovena diagnóza G931, tj. postanoxická encefalopatie, odeznívající. Z této zprávy také plyne, že žalobce má potíže s koncentrací, kromě větší únavy t. č. cítí horší koncentraci na delší texty, trochu vážne výbavnost slov. V testech nebyly prokázány kognitivní poruchy, shledány však byly poruchy koncentrace pozornosti jako důsledek lehké posthypoxické encefalopatie. V rámci plasticity mozku bylo možno očekávat zlepšování stavu a plný kognitivní výkon za 3-6 měsíců. Konečně ze zprávy neurologa MUDr. V. M. ze dne 23. 3. 2022 plyne, že žalobce normálně řídí, funguje, je schopen číst souvislý text, ale potřebuje více času, subjektivně je jeho stav již zlepšen. Objektivně konstatováno, že neurologický nález a orientační kognitivní jsou v mezích normy. Z hlediska neurologa byl již žalobce schopen normálního fungování a aptus od začátku května 2022. Pro eventuální psychologické posouzení je třeba vyšetření klinickým psychologem.
39. Z těchto skutečností podle názoru soudu vyplývá, že žalobce nepochybně od 17. 5. 2021 trpěl v důsledku prodělaného akutního interního onemocnění vážnými neurologickými následky, které výrazně omezovaly jeho způsobilost k právnímu jednání. Postupem času se však žalobcův stav zlepšoval, a to natolik, že již na konci července 2021 neurolog MUDr.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

M. konstatoval absenci kognitivních poruch. Ze zprávy téhož lékaře ze dne 23. 3. 2022, o kterou se pak žalobce v tomto řízení opírá především, plyne, že v dané době již běžně řídil automobil, byl subjektivně schopen normálního fungování, neurologický i kognitivní nálezn byl v mezích normy. Z pohledu soudu je právě tato lékařská zpráva rozhodující, protože je časově nejbližší době, v níž žalobce měl podat odvolání proti rozhodnutí úřadu práce z 4. 4. 2022. Je přitom nutno konstatovat, že na jejím základě nelze dovodit, že by žalobce v dané době trpěl natolik závažnými následky prodělaného onemocnění, které by mu objektivně bránily ve věci podat odvolání ve věci jeho žádosti o příspěvek na živobytí. Existoval-li již koncem března 2022 u žalobce normální neurologický a kognitivní nálezn a žalobce byl i z pohledu lékaře „schopen normálního fungování“, nutno uzavřít, že tato lékařská zpráva neposkytuje žádný podklad pro závěr, že žalobce nebyl schopen ve věci své žádosti o přiznání dávky příspěvku na živobytí podat odvolání.

40. Nelze přitom přehlédnout, že samo podání odvolání v dané věci nebylo nijak složitým úkonem. Žalobce nepochybně porozuměl obsahu rozhodnutí o zamítnutí své žádosti ze dne 4. 4. 2022, když se dne 8. 4. 2022 dostavil na úřad práce nahlížet do správního spisu (přičemž sám konstatuje, že se mu nejednalo jen o nahlédnutí do spisu, ale o snahu *celou věc s úřadem práce řešit*, což se mu nepodařilo jen pro tvrzenou neochotu úředních osob). I z toho je zjevné, že žalobci zřejmě nic nebránilo v podání odvolání v zachované odvolací lhůtě.
41. Tento závěr přitom plně odpovídá i způsobu, kterým žalobce v samotném řízení o žádosti o příspěvek na živobytí vystupoval, a to ještě před březnem 2022. Byl totiž především schopen dne 31. 1. 2022 toto řízení podáním příslušné žádosti (vyplněný tiskopis zasláný úřadu práce prostřednictvím datové schránky) vůbec zahájit. Rovněž byl schopen reagovat na výzvu úřadu práce ze dne 1. 2. 2022 k doložení podstatných skutečností, když dne 7. 2. 2022 úřadu práce doručil prohlášení o svém bydlišti a způsobu úhrad za něj, stejně jako rozsudek ukládající mu hradit výživné na jeho dceru. Následně ještě 10. 2. 2022 požádal o přerušení řízení a zaslal úřadu práce vyplněný tiskopis souhlasu s předáváním rodného čísla České poště. Tyto procesní úkony přitom podle názoru soudu nejsou významně jednodušší než podání odvolání ve věci žádosti o příspěvek na živobytí, neboť ani v něm není třeba formulovat složitou právní argumentaci, která by přesahovala schopnosti průměrného právního laika.
42. Na tomto závěru pak nic nemění poznámka MUDr. M. ve zprávě z 23. 3. 2022, podle níž bude žalobce „*aptus od začátku května 2022*“. Toto sdělení nelze podle názoru soudu vykládat tak, že by byl žalobce „schopen“ ve smyslu plné schopnosti právně jednat právě až od května 2022, ale že bude od začátku května 2022 *práce schopen*. Výraz *aptus* je v lékařských kruzích používán právě ve smyslu *práceschopnosti* (srovnej např. lekarske.slovníky.cz/pojem/aptus). Přitom ovšem není možno jen ze závěru o případné *práceschopnosti* žalobce usuzovat na to, že u žalobce tím samým byly dány i závažné důvody, které představovaly překážku pro včasné podání odvolání. Tyto závěry jsou kromě výše uvedených skutečností podporovány i dalším obsahem zprávy MUDr. M., v níž se uvádí, že žalobcův neurologický nálezn je v mezích normy, stejně jako orientační kognitivní nálezn. Sám žalobce tomuto lékaři ostatně uvedl, že normálně řídí automobil, funguje, byl schopen hájit svá práva v exekučních řízeních, je schopen číst souvislý text, byť potřebuje více času. Za takové situace nelze podle přesvědčení soudu u žalobce shledat závažné důvody, které mu bránily ve včasném podání odvolání.

43. Tyto závěry jednoznačně potvrdil i žalobce v průběhu soudního jednání dne 18. 12. 2024. Ačkoliv sám tvrdil, že byl ještě v době vydání zprávy neurologa (23. 3. 2022) nezpůsobilý k právnímu jednání, nedokázal plausibilně vysvětlit, jak je tedy možné, že právně jednal v exekučních věcech, což sám výslovně potvrdil. Soud neakceptoval jeho vysvětlení, že tak činil „z pohodlí domova“, neboť stejně tak z pohodlí domova a prostřednictvím pošty mohl podat odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022.
44. Soud tedy v základu aprobejuje závěr, k němuž v posuzované věci dospěly správní orgány, totiž že žalobce neprokázal, že by mu v podání odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, č. j. 62163/2022/PPA, bránila závažná překážka na jeho vůli nezávislá. Proto je třeba rozhodnutí správních orgánů, že u žalobce nejsou splněny podmínky pro prominutí zmeškání podání tohoto odvolání, považovat za zákonné.
45. Tento žalobní bod tedy soud neshledal důvodným.
46. Ve druhém žalobním bodě žalobce tvrdí, že správní orgány porušily jeho veřejná subjektivní práva tím, že nerozhodly o jeho žádosti o určení neplatnosti doručení rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022.
47. Podle § 24 odst. 1 správního řádu: *„Jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.“* Dle druhého odstavce téhož ustanovení: *„Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.“*
48. Smyslem citovaných ustanovení správního řádu je bránění případným účelovým překážkám při doručování písemností kladeným ze strany adresátů tím, že se zavádí tzv. fikce doručení. Podmínky nastoupení fikce doručení podle citovaného ustanovení se staly předmětem výkladu správních soudů, připomenout v této souvislosti lze například rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41, č. 3524/2017 Sb. NSS. Pravidlo obsažené v § 24 odst. 2 správního řádu pak na druhé straně slouží k odstranění určité tvrdosti prvního odstavce, neboť umožňuje těm adresátům písemností, kterým v řádném převzetí uložené písemnosti bránila dočasná nepřítomnost nebo jiný vážný důvod, odstranění nastoupené fikce doručení a určení jiného okamžiku doručení konkrétní písemnosti. Určení neplatnosti doručení příp. jiného okamžiku, kdy byla písemnost doručena, může mít význam pro prominutí zmeškání úkonu, který by jinak byl považovaný za opožděný.
49. Jak plyne ze shora uvedené rekapitulace obsahu správního spisu, žalobce se dne 16. 5. 2024 dostavil na úřad práce, přičemž ústně do protokolu učinil dva úkony: žádost o prominutí zmeškání úkonu v podobě odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022 a žádost o určení neplatnosti doručení tohoto rozhodnutí. Právě to vyjadřuje zápis protokolu ve svém prvním odstavci.
50. V záhlaví usnesení úřadu práce ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600, se uvádí, že je vydáno ve věci žádosti o prominutí zmeškaného úkonu. Ani úřad práce však nepochyboval o tom, že žalobce se dne 16. 5. 2024 domáhal nejen prominutí zmeškání úkonu, ale také určení neplatnosti doručení jeho rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022. Svědčí o tom hned první věta odůvodnění citovaného usnesení, podle níž (zvýraznění připojil soud): *„Dne 16. 5. 2024 se jmenovaný účastník dostavil k podání žádosti o prominutí*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zmeškaného úkonu – podání odvolání a neúčinnost doručení rozhodnutí správního orgánu vedeného pod č. j. 62163/2022/PPA, a to na základě rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 3. 2024 vedeného pod sp. zn. 77 A 40/2024.“

51. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161156-914, ve svém záhlaví uvádí, že je vydáno ve věci přezkumu „*usnesení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Plzni č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600 ze dne 30. 5. 2024, o neprominutí zmeškání úkonu spočívajícího v podání odvolání do rozhodnutí správního orgánu vydaného pod č. j. 62163/2022/PPA*“. Ani žalovaný ovšem nijak nezpochybnil, že kromě žádosti o prominutí zmeškání úkonu dne 16. 5. 2024 na úřadu práce požádal také o určení neplatnosti doručení rozhodnutí ze dne 4. 4. 2022. Na straně 3 citovaného rozhodnutí totiž žalovaný uvádí (zvýraznění připojil soud): „*Podle protokolu o ústním podání se odvolatel dostavil dne 16. 5. 2024 na úřad práce a požádal o prominutí zmeškaného úkonu podání odvolání do rozhodnutí č. j. 62163/2022/PPA ze dne 4. 4. 2022 o zamítnutí žádosti o dávku příspěvek na živobytí podanou dne 31. 1. 2022 a neúčinnost jeho doručení.*“
52. Za této situace je podle názoru soudu nesporné, že žalobce dne 16. 5. 2024 skutečně do protokolu podal jak žádost o prominutí zmeškání úkonu v podobě odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022, tak žádost o určení neplatnosti doručení tohoto rozhodnutí. Správní orgány však v posuzované věci evidentně rozhodly – a rozhodovaly – toliko o prvé z nich. Jakkoli usnesení úřadu práce ze dne 30. 5. 2024, č. j. UPCR-PM-2024/118189-20190600, tak rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/161156-914, ve svých odůvodněních odkazují na protokol ze dne 16. 5. 2024, do něhož žalobce obě žádosti podal, přičemž je i výslovně uvádějí, rozhodovaly jen o prvé z nich. To je patrné ze záhlaví jejich rozhodnutí, která odkazují výslovně pouze na žádost o prominutí zmeškání úkonu.
53. Soud připomíná, že řízení o žádosti podle § 44 správního řádu jsou zásadně ovládána dispoziční zásadou. Je věcí žadatele, aby vymezil předmět řízení. Ten pak ovšem musí být vyčerpán příslušným rozhodnutím správního orgánu. Jde-li o řízení ve věci zahajované na žádost, nemůže správní orgán svévolně takové řízení zahájit z moci úřední, ale současně ani nemůže svévolně rozhodnout jen o části věci. Rozhodnout je třeba o celém předmětu žádosti.
54. V posuzované věci se jedná o to, že žalobce podal do protokolu ze dne 16. 5. 2024 fakticky dvě žádosti, resp. uplatnil dva nároky. To samozřejmě není vyloučené. Správní orgány však i v takové situaci musejí oobou žádostech či uplatněných nárocích rozhodnout. Mohou tak učinit dvěma způsoby: buď ve věci rozhodnou jediným rozhodnutím, případně každý uplatněný nárok postihnou rozhodnutím zvláštním. Podstatné však je, aby vždy bylo jasné, o čem (o které žádosti, resp. o kterém nároku) je rozhodováno. To zajišťuje právě identifikace věci v záhlaví rozhodnutí, která musí korespondovat s výrokem rozhodnutí. NSS již ve své judikatuře (srov. rozsudek ze dne 18. 6. 2003, č. j. 7 A 555/2002-16, č. 43/2004 Sb. NSS) varoval: „*Uplatnil-li účastník řízení před správním orgánem jednou žádostí dva nároky, lze o nich rozhodnout samostatnými rozhodnutími i rozhodnutím společným. Označí-li však správní orgán ve výroku rozhodnutí za předmět řízení oba nároky a věcně o jednom z nich rozhodnout opomene, jde o důvod ke zrušení rozhodnutí soudem pro vadu řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).*“
55. V posuzované věci se správní orgány této vady nedopustily. Jak už bylo výše řečeno, jejich rozhodnutí směřovala výlučně jen k rozhodnutí o žalobcově žádosti o prominutí zmeškání

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

úkonu. Není však sporu o tom, že žalobce dne 16. 5. 2022 požádal také o určení neplatnosti doručení rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022. O této žádosti však nebylo dosud rozhodnuto a zjevně o ní nebylo ani rozhodováno. V případech, kdy správní orgány nerozhodnou o podané žádosti, resp. o některém z více nároku uplatněných v jediné žádosti, otevírá se dotčeným účastníkům řízení (žadatelům) možnost ochrany prostřednictvím opatření proti nečinnosti (§ 79 správního řádu), případně následně prostřednictvím žaloby na ochranu před nečinností (§ 79 - §81 s. ř. s.). K tomu viz také rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2013, č. j. 9 As 102/2012-37.

56. V posuzované věci však není možné s odkazem na shora citovanou judikaturu žalobce odkázat na právní úpravu ochrany před nečinností správního orgánu. Napadeným rozhodnutím totiž není rozhodnutí o žalobcových žádostech, ale rozhodnutí o zamítnutí jeho odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2024 z důvodu jeho opožděnosti. Na základě shora uvedeného přitom nelze v posuzované věci než dovodit, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno předčasně.
57. Je tomu tak právě proto, že bylo vydáno předtím, než bylo rozhodnuto o žalobcově žádosti o určení neplatnosti doručení odvoláním napadeného rozhodnutí. Správní orgány se vypořádaly (a správně, jak plyne z odůvodnění tohoto rozsudku věnujícího se prvnímu žalobnímu bodu) se žádostí žalobce o prominutí zmeškání úkonu spočívajícího v odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022. Nevypořádaly se však se žádostí žalobce o určení neplatnosti jeho doručení. Rozhodnutí o této žádosti přitom může mít vliv na posouzení včasnosti žalobcem podaného odvolání. Proto lze vydání rozhodnutí o žalobcově odvolání (jeho zamítnutí pro opožděnost dle § 92 odst. 1 správního řádu) bez pravomocného rozhodnutí o žalobcově žádosti o určení neplatnosti doručení samotného odvoláním napadeného rozhodnutí (rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022) považovat za závažnou procesní vadu, které se žalovaný dopustil v řízení předcházejícím vydání napadeného rozhodnutí.
58. Pokud by se totiž žalobce domohl určení neplatnosti doručení tohoto rozhodnutí, mohlo by to mít dopad na stanovení dne, kterým počíná běžet odvolací lhůta. Za takové situace je zřejmé, že žalovaný nemohl v napadeném rozhodnutí bezpečně usoudit na opožděnost žalobcova odvolání, nebylo-li dosud rozhodnuto o jeho žádosti o určení neplatnosti doručení tímto odvoláním napadeného rozhodnutí úřadu práce. Tento závěr platí i za situace, kdy je ze správního spisu zřejmé, že žalobci bylo rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022 doručeno do jeho vlastních rukou dne 6. 4. 2022, a vůbec tedy nebylo doručováno tzv. fikcí dle § 24 odst. 1 správního řádu. Jakkoli se může žalobcova žádost jevit jako *prima facie* neopodstatněná, nelze rozhodnutí o ní předjímat. Naopak je nutno trvat na tom, aby byl pomyslný procesní osud této žádosti postaven pravomocně najisto předtím, než žalovaný konečným způsobem rozhodne o žalobcově odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022.

Závěr a náklady řízení

59. Soud tedy ze shora popsaných důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Žalovaný se v průběhu řízení o žalobcově odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 4. 4. 2022 dopustil závažné procesní vady, neboť dříve než bylo rozhodnuto o jeho žádosti o určení

neplatnosti doručení odvoláním napadeného rozhodnutí, zamítl toto odvolání coby opožděné dle § 92 odst. 1 správního řádu.

60. Za takové situace soud rozhodl výrokem I. tohoto rozsudku o zrušení napadeného rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. při současném vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm žalovaný odstraní vytknutou procesní vadu a o žalobcově odvolání znovu rozhodne.
61. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: *„Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.“* Procesně úspěšným účastníkem byl žalobce, jehož žaloba byla shledána soudem důvodnou. Proto má vůči procesně neúspěšnému žalovanému právo na náhradu jím důvodně vynaložených nákladů řízení.
62. Přiznaná náhrada nákladů řízení je představována odměnou za právní zastoupení žalobce za 2 úkony právní služby po 1 000 Kč dle § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen *„advokátní tarif“*) ve spojení s § 7 bod 3 advokátního tarifu. Přiznané úkony právní služby sestávají z přípravy a převzetí právního zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a účasti na jednání před soudem dle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu. Dále dvakrát náhradou hotových výdajů po 300 Kč. Jelikož je zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, byla odměna zástupce za poskytnuté úkony právní služby a náhrada hotových výdajů navýšena o daň z přidané hodnoty ve výši 21 %, tedy o 546 Kč. Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí 3 146 Kč.
63. Soud zástupci žalobce nepřiznal náhradu nákladů za sdělení ze dne 20. 11. 2024, neboť toto sdělení neobsahovalo žádnou právní argumentaci důležitou pro projednávanou věc. Soud dále nepřiznal náhradu nákladů za další poradu zástupce žalobce s žalobcem dne 13. 12. 2024, neboť není zřejmá účelnost této porady. Žalobce v průběhu jednání nijak svou argumentaci neobohatil oproti tomu, co uvedl již v podané žalobě. Není proto jasné, proč byla nutná další porada zástupce žalobce s žalobcem nad rámec úvodní porady při převzetí právního zastoupení, resp. proč výdaj na ni by měl být důvodně vynaloženým nákladem řízení.
64. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým

významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

Plzeň 18. prosince 2024

JUDr. Ondřej Szalonnás v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.